

Betreft: commissiedebat Onderwijskansen – 3 juni 2026

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 3 juni debatteert u over onderwijskansen. Op de agenda staan onder meer de wetsevaluatie van de vrijwillige ouderbijdrage, de Schoolkostenmonitor, aanvullend onderwijs, de beleidsreactie op *Armoede en Onderwijs*, onderwijsachterstandenbeleid, meertaligheid en kansen op een goede start.

Uw agendapunten laten zien dat kansenongelijkheid in het hele onderwijsstelsel verweven zit: van voorschoolse educatie tot het voortgezet onderwijs. En van dat wat er onder schooltijd gebeurt tot dat wat erna plaatsvindt. Anders gezegd: het maakt duidelijk dat in de hele ontwikkelketen die een kind doorloopt, kantel- en knelpunten zitten die hun kwetsbaarheid kunnen uitvergroten omdat ze te maken krijgen met – onder andere- financiële drempels, ongelijke toegang tot voorzieningen en vroege selectie.

In aansluiting op de agendapunten zoals gepubliceerd op 16 april jl. dragen wij, de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO), Ouders & Onderwijs, LAKS, Alliantie Kinderarmoede, OCO Amsterdam en Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NJC), graag bij aan dit debat. De Alliantie Kinderarmoede publiceerde in juli 2025 al een [lijst met basisbehoeftes voor elk kind](#). Hierop doen wij nu een aanvulling.

Concreet vragen wij u om drie voorstellen te bespreken die volgens ons de kansenongelijkheid van kinderen kunnen helpen verminderen:

1. Schaf de vrijwillige ouderbijdrage af
2. Zorg voor een device voor iedere leerling
3. Veranker kansengelijkheid in elk schoolplan

Hieronder lichten wij deze drie punten toe.

1. Schaf de vrijwillige ouderbijdrage af

De fundamentele vraag die voorligt bij de wetsevaluatie van de vrijwillige ouderbijdrage is deze: Is het logisch dat extra activiteiten worden bekostigd door ouders of zou de overheid dat moeten doen?

De huidige situatie zorgt voor grote verschillen in het hele funderend onderwijs. In de praktijk is het nu zo dat de verrijking van de leefwereld van kinderen een luxe goed is geworden. Waar de ene school veel extra activiteiten kan organiseren via ouderbijdragen,

heeft een andere school die ruimte niet. De huidige situatie werkt ongelijkheid tussen scholen en leerlingen dus in de hand.

Omdat wij vinden dat onderwijs daadwerkelijk kosteloos toegankelijk moet zijn vragen wij u een einde te maken aan de grote verschillen tussen scholen, en de grote feitelijke verschillen in opbrengst.

Daarom herhalen wij de oproep die wij in [2023](#) en [2024](#) ook al deden:

- **Schaf de vrijwillige ouderbijdrage volledig af en compenseer scholen structureel voor verrijkende activiteiten, door geormerkt budget vanuit de Lumpsum of een fonds.**

2. Zorg voor een device voor iedere leerling

De Schoolkostenmonitor laat zien dat de kosten van leermiddelen toenemen. Dit komt onder andere door het toenemend gebruik van laptops, grafische rekenmachines en digitaal lesmateriaal. Deze digitale leermiddelen worden op de meeste scholen als onmisbaar beschouwd. Toch moeten ze door de ouders zelf worden aangeschaft. Door toenemende armoede hebben steeds meer ouders hier moeite mee. Hierdoor wordt een groeiende groep kinderen uitgesloten van goed onderwijs.

Wij vinden dat goed onderwijs voor elk kind gelijk toegankelijk moet zijn; de dikte van de portemonnee van de ouders zou daarin geen enkele rol in mogen spelen. Daarom herhalen wij het verzoek dat wij al in 2022 in een [brief](#) schreven aan de commissie:

- **Zorg voor digitale leermiddelen voor elk kind door deze net als bij de schoolboeken, via de lumpsum te bekostigen.**

3. Veranker beleid voor kansengelijkheid in elk schoolplan, en maak armoedebeleid daarin een verplicht onderdeel

De agenda van dit debat laat zien hoeveel losse onderdelen raken aan kansenongelijkheid: schoolkosten, armoede, voor- en vroegschoolse educatie, aanvullend onderwijs en een goede start. De meeste hiervan gaan om beleid, en niet om dat wat er in de school zelf gebeurt.

Juist daarom is een integrale aanpak nodig. Wij vinden dat kansenongelijkheid geen los project mag zijn en niet mag afhangen van (tijdelijk) beleid. Het moet structureel en zichtbaar terugkomen in het beleid van iedere school.

In zowel de WPO als de WVO is opgenomen dat het bevoegd gezag een schoolplan moet vaststellen waarin het beleid rond kwaliteit van onderwijs, onderwijskundig beleid, personeelsbeleid en interne kwaliteitszorg is beschreven. Kansengelijkheid komt hierin versnipperd en onsamenhangend terug. Om kansengelijkheid binnen het onderwijs een structurele status te geven, zou het opgenomen moeten worden in het schoolplan waarbij een goed armoedebeleid een verplicht onderdeel zou moeten zijn.

Daarom vragen wij u het volgende:

- **Laat scholen in hun schoolplan verplicht beleid formuleren over het vergroten van kansen via thuisomgeving en ouderbetrokkenheid, toetsing en doorstroom, toegang tot ondersteuning en talentontwikkeling, diversiteit en inclusie, pedagogisch handelen en schoolstructuur en beleid. Maak beleid hoe de school omgaat met armoede bij leerlingen en ouders, een verplicht onderdeel hiervan**
- **Verrijk lerarenopleidingen met kennis en vaardigheden in het vergroten van kansen binnen het onderwijs.**
- **Laat de Inspectie toezien op de manieren hoe scholen zorgdragen voor het vergroten van ontwikkelkansen en omgaan met armoede.**

Afsluiting

Onderwijskansen ontstaan niet vanzelf. Zij vragen om een heldere visie en duidelijke keuzes van zowel de overheid als van scholen. Nu hangen die kansen ten onrechte nog te veel af van individuele beslissingen van schoolleiders en ouders. Kinderen verdienen het om onderwijs te krijgen waarin talent belangrijker is dan inkomen, afkomst of toeval.

Met vriendelijke groet,

Marco Frijlink, namens de Vereniging Openbaar Onderwijs

Lobke Vlaming, namens Ouders & Onderwijs

Igor Ivakic, namens Nederlands Centrum Jeugdgezondheid

Igor Ivakic, namens de Alliantie Kinderarmoede

Joli Luijckx, namens Oudervereniging Balans

Floor Kaspers, namens OCO Amsterdam

Thijmen Widlak, namens LAKS

Stichting O.O. | www.ouders-oonderwijs.nl | 020 485 2100

